

NOVININE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K.
Sküпно v edno fano . . . . . 4 K.

Cena Novin v Ameriko je na leto . . . . . 12 K.

Cena ednoga drobca je doma 6 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensovolh, CSERFOLD, Zalamegye.

K tomli se more pošilati naročnine i vsi dopisi, nej pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameriškanski dobijo k **NOVINAM** brezplačno vsaki mesec „Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“

Predga vlč. g. Kühar Stevana, beltinskoga plebanoša
držana na Tišini 1917. jul. 1. pri novoj meši Püvar Mátaja, benediktinca.

„Véino je nas istinske pope Novoga Testamentuma“

(II. Kor. 3., 6.)

Vu etoj světoj cerkvi mi dnes dvá prebrániva světká svetimo, štere dostojno pohvaliti z pomočjov Dúhá Svétoga, nakelko moja slaba pamet premore, je moja dužnost.

Dnes obslúžávle Sv. Mati Cerkev slávo za nas na križi prelejane světe krvi. Jezušova světa krv, štera je iz ranjenoga Kristušovoga světoga tela tekla, je pomirila Očo nebeskoga za naše ružne grehe; tá obilno pretočena světa krv je zéprala z náših dúš naš poprijéten, i vsaki drúgi greh; tá krv je svetle učinila naše dúše, tak ka nas Gospodni Bog rad má; tá krv je namočila eto skuzno dolíno, tak ka zdaj lahko si pripovlemo jákosti, božo milost ino si dúševen živež pripravlamo za večno življenje. — To krv Kristušovo moliti, hváliti i dičiti bi bila moja prva dužnost. Ali eti med Visiko poštvánimi Gospodnovimi slúžbenikami ednoga mladenca vidim pri oltári, kakti angela okinčanoga, ki je záto prišo dnes v to slavno cerkev, ka kelih ščé vroke vzéti i v kelih Bogi darüvano vino želé na ono Jezušovo krv premeniti, štera je z križuoga dreva tekla i štero dnes Sv. Mati Cerkev časti. To tak veliko čést má té mladénc, štero je zdaj nej dugo dobo v svestvi Cerkvenoga Réda, ino štera čést svojo velikočo ravno vtom imá, ka je pozvána z nébe na oltár Kristušovo drago krv spraviti. Prelejana krv i velika dúhovniška čést stojíta pred menov vu dúhi, ino si premišlávlem, ka naj dičim, ka naj slávím? Lübi moj novoméšnik povej mi, ka želeš, naj razlágam dnes tomli pobožnomi lústvi? Jeli prelejano světo krv, ali tvojo dúhovniško čést? Drági moj Mátaj, dopüsti naj dúhovniško čést razlágam, z šterov si záto stopo sem, naj světo krv naprej prineséš na oltári. Jezušova světa krv je plemeníta, kak nikaj drúgo zvün Bogá na nébi, tak

je i dúhovniška čést plemeníta, kak nikaj drúgo na zemli. Kristušova světa krv je med veľkimi križami prelejana, tak de tvoja dúhovniška čést med vno-gimi težávami sprevájena. Dúhovniška čést je neizrečeno plemeníta — od toga želem govoriti obrprvim; dúhovniška čést je teška — i to bi zelo razložiti obdrúgim v denéšnoj lepoj priliki. Svéta krv Kristušova, daj našemi novoméšniki ono vrelost vu njegovoj veľkoj i teškoj čésti, z šterov si ti tekla iz Jezušovoga srcá; podeli túdi nam ono vlažnost, z šterov si namočila grešno zemlo, ka bi naš novoméšnik znao v dúhovniškoj čésti lepo živeti, mi pa to čést vsigdár poštvávati Jezusi na díko, samomi sebi pa na večno zveličanje.

Dúhovniška čést je neizrečeno plemeníta. Lübi moji vsi nazoči! Poštenja, hvale je vréden skrben kmet i vučeni rokodelavec, šteri z svojim trúdom i znojom ráhni i obláci lústvo; poštenja so vrédna ona gospoda, štera svoje podložnike čedno i pravično ravnajo; hvale so vredni vojáki, šteri domovino z orožjon pázijo ino z krvjov bránijo; poštvánje so vrédni vračitelje, ki človečega tela skrite betege odkrijejo i boleznosti spoznavši nam želno zdravje povrnéjo, tak žitek zemelski podugšajo; visikoga poštvánja so vrédai kralovje, šteri svojo od Gospodna Bogá dobleno oblást modro i pravično na srečno zemelsko življenje podložnikov vživajo. Nego či so ravno vsi tej imenüvani stani kakštéč potrebni na pomoč ljudstvi, edno izdak doprinesti nemrejo, ka je pa vsem nam nájbolo potrebno i to je: bogábojznost. Bogábojznost je potrebna na toj zemli i na ov svét. Vu križaj, šterih se ogoti nemremo, pomirenje vu našo dúšo je jedino bogábojznost mogočna položiti. Bogábojéči pa po veri, krštvánskoj postanemo. Ali vera, té drági kinč ljudstva je pa na dúhovnike zavüpana. Dúhovniški stan vero glaštúje, v srca človeča cepi, dúhovniški stan po veri krštvánskoj nas v nebesa správla. Kak nišče ne more blaženi býti brezi vere, tak nišče nemre se odkapčíti od dúhovniškoga stana. Kak brezi vere nemremo býti, tak brezí dúhovnikov nemremo živeti Bogi dopadljivo. Vera krštvánška i popovski

stan sta nerazložljivo zvezana. Eden ovoga pomágata i záto se meni tak vidi, ka ne prelomím pravice, gda pravím, ka je dúhovniška čést na svojo slúžbo gledoč nájbolo plemeníta čést, i či se dostojno obnaša, nájbolo hasnovíta čést je na světi.

Drági moj krštvénik! Komaj si se narodo, že dúhovnika potrebúješ. Jeli ka je tak, ka gda se narodiš, prva skrb rodítelov je to, naj te za kotrigo Svéte Materé cerkvi postavijo. V cerkev so te nesli, naj te dúhovnik okrstí. Ár dúhovniki so dobili to oblást od Jezúša Kristusa: „Ite po vsem světi . . . krštvávajoči národe.“ (Mátaj 28, 19).

Jeli ka je tak, gda se dete na nogé postávi, znovič k dúhovniki se péla, naj se krštvánski návuk navčí. Krštvánski návuk včíti i glásiti je nájboprvim dúhovnika dužnost. Jezus je na dúhovnike zavüpo svoje světe reči, govoreči: „Idoči po vsem světi predgajte.“ (Málaj 10, 7).

Jeli ka je tak, ka gda zavdárí človek, i greh včini, svojega Bogá razzáli . . . pali k dúhovniki ídemo; známo ka nas je on dužen od grehov odslobodíti; drúgi niti nemre to včiniti; světski častniki ne majo te oblásti; što bi njim jo dao? Grehe odvézati oblast je dúhovnikom dána od Bogá „Komí odvézete grehe na zemli, odvézani bodejo i vu nebesaj.“ (Mátaj 16, 19).

Ino se to túdi prigodí, ka človek nej samo si z grehami zná dúšo oklasti, nego ga težave zemelske túdi dúščejo. Kelkokrát eden siromák v teškom betégi joči od vseh odstavljeni i za pomoč kriči; te siromák slednjega Oveselitela v dúhovniki nájde. I dúhovnik naprej vžeme světe reči Sv. Pavla: „Trplenja sedanjega časa ne dá se prímeriti príšestne časti, štera bo nad nami razodeta.“ (Rim. 8, 15). I betežnik na té reči se na božjo volo podá i se pomíri. Pa to túdi se dnesdén dostakrát naprej dá: ka ljudstvo more krivico trpeti: se njemí tisto ne nehá, ka si je sam spravo, ka se od njega tisto vzeme, ka si je sam vküp priiskao, ka poleg krivične sodbe na golo síromaštvo spádne. Išče zdaj človek tolážbo, se čemeri: i nišče ga ne potolaži, samo dúhovnik. Poleg tanáča dúhovnika na

sredi nesreče veren človek srečen postane . . . brige leži tá nosi. Drágo moje ljudstvo, jeli ka je istina to, ka tak znaš že samo, ka nej samo vu duševnih, nego ešče vu zemelskih križaj, tvoji duhovniki so ti tvoji najbolši prijatelje; goréči duhovniki tak pravijo vam, kak je Kristus pravo Apoštolam: „Vi ste prijatelje moji“. (Ivan 15, 14).

Ino naj ne opešate vu telovnih i duševnih težavaj. što vás krépi, či nej duhovnik. Zemelski dar vam ešče zná dati svetski človek, ali té vas nenaslí; vam več trbê: naj za vas što moli, daritev prikazuje. Te ste vi mirovni vu vseh težavaj, či je znano pred vami, ka je Gospodni Bog zadovolen zvami. I duhovnik Bogi povolne molítve daruje, neskončani áldov svéltih méš Bogi prikazuje. Jeli ka je tak, ka je duhovnik vaš najbolši prijateo?

Gda pa pride tisti hip, ka se kotríge tēla súšijo, obráz notri spádne, oči potemnejo, smrt trūpati, klonkati začne, vse domáče strah obide; tistí čas, gda že nišče nikak pomagati nemre, gda je pa takšega krščenika nájbole potrebno na vekivečnost pripraviti, ešče vračíteo odide, ár pomagati nemre, samo duhovnik ostane: on se pášči mirajočega dūšo z molitvami Sv. Materé cerkvi i svestvami z etoga svēta vu vekivečnost sprevájati. — Zaistino, zaistino velim vam: ka od zibeli do pokopališča prék vseh nevol življenja sploh duhovnik za vami ide, ino sploh samo dobra vam čini; zatoga volo nišče nesme tajiti, nego vsaki spoznati, ka je duhovniški stan od vseh drūgih stanov plemenítejši i najhasnovítejši!

Lūbi moji kristjani! Poznamo se mi. Znete, ka sam sem stopo dnes nej sebé hvalít, nego samo duhovniški stališ. Jaz kak duhovnik hvalim duhovniški stálš; — zakaj bi ga nej hvalo, gda sploh telko dobroga čini! Jes, kak duhovnik ga hválím, ár ga drūgi tak ne hváljo. Vnogi eti domá, vnogi tam na bojišči duhovnike dolinosi govoréči, ka je duhovnik nehasnoviten človek, ki sámo dobro jē pa pije, nanč vu vojsko nejde. Doli z duhovnikami! — — Tak? doli z duhovnikami, ki te ščéjo i so te jedino mogočni v nébo spraviti? Tak? doli z duhovniki, z tvojimi najbolši prijatelji? Človek moj, máš ti rázum, presvetlení rázum, gda to gučis? Lūbi moji kristjani, ne verte takšim gučam. Človek je sam sebi na nájvekšo mantro, gda duhovnike poštvati ne more.

Lūbi moj Bratec v Kristusi! I midva se túdi poznavá. Duhovniški stan sam se podstopo hvalit. To je nájvékša část, ka máš. Vsa drūga část je proti tomí prázna. Bodo tebé zvali za meštra, profesora. Pa do dobro pravíli či do te tak zvali, ár si resan to. Ali od té částí je neizrečeno več to, ka si ti duhovnik. Obprvim i pred vsem bod' duhovnik, profesorstvo naj pride obdrūgim. Kak duhovnik vči mladence i či boš tak „včio brate, boš dober službenik Kristuša Jezusa, zrejen v besedaj vere i dobroga navuka, šteroga si vzeo“. (I. Tim. 4, 6).

Lūbi moji Kristjani! Veliko pleme-

nito čest sam vam razložo. Dopústíte mi ka gda sem vam razložo plemenitost duhovniške částí, túdi se dáte spoznati z težavami te částí. Naimre istina je to: *duhovniška část je težavna část*.

Ském vékša i plemenítejša je část, tém nevarnejša i zmetnejša je njé obnášanje. Duhovnik Gospodnomi Bogi prikáže daritev svēte meše; áldov, gde se sam prečistí Ágnjec toti nevidljivo v istinskoj istini Oči vsemogočemi za grehe svēta prikazuje; i to čini vsaki dén; ino ztém tákší áldov doprinesé, šteroga doprnestí je nej dáno nití angelom; angelje ne mešújejo . . . i človek duhovnik mešúje! Oh neizrečeno delo: Svetnika svetnikov samo pravo istinsko telo Jezusa Kristusa vu roke smeti prijéti . . . kákša čistoča — i ešče med darúvanjom k sebi vzéti, kakše dušnevěsti gotovost je potrebna. Ednomi slabomi nevolnomi človeki, ki znábiti vékše skúšávanje má kak ví, jeli je to nej poleg vse plemenitostí teška část?

Duhovnik je dužen vu šolaj deco gín-gavo na to nájvékšo znanost: na bogáznanost navčiti, naj bo dete bistroga rázuma, ali zabíto, naj bo razčesano, ali po králeskom oblečeno. — Duhovnik je dužen dobre vu dobrom potrditi, lagoje odvrtoti, nepríjatele zmiriti, slabe okrépiti, zablodjene napotiti, bojazne pobatrúvati z ednov rečjov vsem vse bití. — Povejte mi moji, je to nej teška část?

Duhovnik je dužen grešnika na pot zveličanja spraviti, naj bo on kakšega koli stálšša, ali réda-části ali podložnosti, vučenosti ali prostoče, saglívosti ali trdokornosti. Vu spovedálnici more bítí milostiven, krotek, ponizen ali na eden híp túdi pravíčen, oster proti vsakomi brez vse stranske nagnjenosti. Povejte mi vse to včiniti i vsigdar takši bítí, je to nej teška část? Pa glejte, té svēt tak právi izdaj, ka je popi dobro, ka je njemi lahko: zajútra mešo oprávi i te celi dén nema níkšega delá. Jeli ka ki tak guči, on ščista nikaj i nikaj nevé, ka je duhovniški stan. Duhovniki morejo sveto živéti, to je znam dosta zmetnejša, kak pole obdelavati, meštrijo zvršavati!

Duhovnik je dužen nej samo zdrave, nego i betežne dūše na skrbi meti, naj bo betežnik soséd ali daléšnji, bogat ali siromák, rod ali tújinec, prijateo najbolši ali nájhūjši protivnik; duhovniki vse dūše ednáko brez razložka na srci ležijo. Za dūš volo svoj miroven stán rad ostávi, želen počínek si odtrgne in ide za betéžnoga dūšov, naj jo zvráči, naj ona ne prejde, nego naj žive. Naj bo blato, ali voda, zima ali vročina, on betežnoga dūšo goripoišče, njo z Bogom zmiri, lūbomi Jezusi poróči. Naj bo betežnik vu velkom ali málom betegi, vu nevarnom ali zgrabljivim, naj toči smrti slednji znoj naj bo v nesnagi kakštojšté, od vseh ostavljenoga duhovnik poglédne, znjin duševno pobožnost oprávi. Pítam vas moji, jeli je to nej teška část?

Pa či bi za to ešče kaj zvūnrédnoga dobo duhovnik na etom svēti! Ali mi-

slite, ka se lūdém tak preveč milimo? Špot, zametávanje je vnogokrát naša pláča. Količkaj se što malo posvétí obračo, domo prídoči misli, ka njemi se je slobodno z duhovnikov norčariti. On máli dohodek, šteroga si z stálnim verostúvanjom zaslúžimo, nam nikákí zmetno voščijo, či ravno vsa na sebé ne potrošimo, nego vnogi siromák z tistoga deo má. Pa li nam je svēt nevoščéni. Oh Sv. Paveo, vé si pa ti pravo „šteri v svetišči slúžbo spravljajo, túdi jejo, ka je od svetišča, i šteri pri oltári slúžijo, od oltára deo prejemajo“. (I. Kor. 9, 13). To telko pomeni: Či mi vam duševna slúžimo, vi ste nam telovna dužni dati; mi za vaše dūše delamo, vam predgamo, vas spovedavlemo i tak dale; vi ste pa dužni za naše telo se skrbeti ár písano je: „Vrēden je delavec najema svojega“. (Luk. 10, 7).

Obslednjín je vredno si edno zapomljiti. Duhovnik, dokeč je zdrav, vsakomí, nej samo zdravomi nego i ešče od vseh ostavljenomi betežniki poleg svoje dužnosti rad podvori. Ino on sam je tistí, kí vu nájzmetnejšem betegi verne dvorbe dostakrát neima. Duhovnik, ki vu zdravje vse svoje skoro drūgim tá dá, sam vu betegi bodoči kelkokrát stráda, on joče i nikomí se ne mili, on zové i nišče ne čuje. Tak je duhovnik eden sam na sebé odstavleni tužen golob, za šteroga gnezdo se vnogi vlečejo. I té jalen svēt komaj čáka na njegovo smrt, naj bi si z njegovoga ostavljenoga blága kaj zasvojiti mogo. Jeli je to nej teška část? To to vam je pláča ednoga duhovnika. Tak je istina poleg svedbčanstva sv. Augusta, ka je niedna část nej tak zmetna i teška, kak duhovniška. Nego na tolažbo našo, niti edna je nej vredna vékšega najema, ár „ki včijo ljudstvo na pravico, svétili se bodejo, kak zvézde vu bláženój vekivečnosti (Dan. 12). Svēt nemre zadosta pláčati trūdé vernih slugov božih, tak je Bog pláča. „Jes, Gospod velim, sam deo njihov“. (Ezech. 44).

Ti novoméšnik! slišao si težave tvoje částí. Znábiti, ka vu vseh teh neboš meo dela. Ali kelko ti Gospodni Bog vōdločo, bod potrpliv i vu tistih, nosi je rad do konca svojega življenja. Nosi je mladíní na zveličanje. Med težavami si hodo do tegamao. Pogledni svoje lūbléne roditele. Ovo! Oča tvoj neštevílno trūdov radovolno prineso, naj bi te samo sem k oltári pripelo. Mati tvoja i vsi domáci so ništero noč preverostúvali vu tvojem gorihranenji. Zaistino, tak je ka med težavami si stopao do tegamao, stopaj dale med križami. Želem starišam, naj se njihovi trūdi na lahkočo, — žalosti na radost obrnéjo. Želem tebi, naj ti težave túdi na veselje bodejo. — Zdaj pa stopi moj Bratec k oltári, k áldovi nájvékših težav. Ovo, čáka te Oča Bog nebeski i vroke ti dá Sinka svojega, Jezusa. Stopi k oltári, čáka te Sin Boži i želé vu tvojih rokaj se Oči nebeskomi darúvati. Stopí k oltári, čáka te Dūh Svétí i želé ti srcé z ognjom svoje svēte ljubavi vužgati. Idí k oltári, čáka te

Blažena Devica Marija, Pafrona té tvoje domače cerkvi, naj vidi v tvojih rokaj sinka, šteroga je na svojih rokaj nosila. Idi k oltári, paščijo se angelje k njemi, naj molijo v tvojih rokaj svojega krála, Jezusa. Stopaj, stopaj k oltári, prosimo te mi i prikaži eti pred nami Agneca obrvim na diko Bogi, ki je tebé na to čést pozvo, obdrúgim za tvoje roditele i vse rodbino; obtrétjin za mír, za té drágí mír, šteroga vsi tak želno čakamo. Prí svétojši méši podéli tvojim roditelom dúševno hráno, krúh angelski, ki so te hránili z krúhom zemelskim. Moli se Bogi, bratec moj, lúbléni Mátaš, za nas dúhovnike, ki ti želemo v iméní vseh nazočih: vči lústvo tak verno i vrelo, kak Sv. Mátaš, živi tak svéto, kak Sv. Mátaš; slobod vzemi tak vesélo z eloga svéta, kak Sv. Mátaš, i počivaj ednok v krili Jezušovom kak Sv. Mátaš. — Amen.

Bojna.

To smo že poročili, ka so Rusi velke napáde meli v začétki meseca na naše linije v Galiciji. *Koniuchy* vés njim je v roke prišla pa niže Dnjester potoka so *Kaluš* mesto dobili, štero je prle med našov i njihovov linijov lezalo. Ali naši proti napadi so nam to mesto nazaj spravili i Rusi močno nazaj porinoli posebno pri *Zločovi*. Okoli Stanislava pa do Jablonica sotnie se nábole vojskújejo za prehod v Kárpáte, pri Kirlibabi smo je nazájpotisnili malo. Od Zborova do Brzežany bi radi predrli linijo, ka bi prišli v Lvov ali mi smo tam njihovo linijo predrli i je plodimo.

Niže doli na Romanskoj fronti je močen ogenj štúkov. Túdi šchéjo skušati svojo moč.

Odzgoraj pri Rigi se túdi giblejo ruske vojske, liki vse to njihovo gibanje nema več tiste moči, kak nikda. Reserve, strlivo njim je ne vsikdár krédi, tak se vidi tistim, ki so vidili lánske pa ovoletašnje napáde, ka pešajo neprijátelje pa či eden den kde srečo májo, to je ne mogoči obdržati na dugši čas.

Tak známo vsi, ka je ruska vojska nanč ne namenila nás napádati, to so zdaj Angležje i Francuzje želeli od njé pa Kerenški minister je od fronte do fronte hodo navdúšávat vojáke na boj, zdaj pa Kerenški sam túdi šché odstopiti z svoje slúžbe, ar se je zopet velika reberija začnola po celom Rusoskom. Dosta vojakov je zatajilo boganje.

V Macedoniji se ne zgodilo té čas nikaj posebnoga, **Taljanje** túdi počivajo za svojimi zgúbami i se pripravljajo na novi napad, samo na **Francuskom** se nadaljavajo boji, kde so Nemci pri *Yperni* Angleže, više *Champagne-a*, na 304. zvánom bregi, pri Verduni pa Francuze porinoli nazaj i zavzeli v 1 kil. sirini jarke pri *Qientini* pa stem pokazali, ka so vsi ruski napádi zamán, ešče záto je moč prinas, ka či mira neščejo, znájo biti biti túdi.

Na **morji** se pomali nadaljava boj s podmorskimi čúni. Vékše bojne ládje rávno za tej volo ne vúpajo z svojega varnoga pristanišča. Trgovinski pa vojsko i strlivo prevázajočih njim pa vsaki

dén vtopimo 300 — 400 millijon mercentov tak, ka se Anglija že resno boji, ka v jesén krúha ne bode. Te pa more priditi mir. — Angleži so 10 nemških trgovskih ladij napadnoli pri Hollandiji, 4 odvlekli, v drúgih pa kvar napravili.

Mir.

Tečas, ka na vseh krajaj boj, se po celom sveti od mira govori. Naši neprijátelje, šteri so dozday ne šteli nikaj čúti od mira, se správljajo na pogovore v Pariz pa v London za volo mira, kde bi si naime pogučali pogodke, z šterimi bi pripravni bili z nami mir sklenoti. Prvi shod de v Pariz i okoli sredine méšnjeka, te drúgi v Londoni okoli sredine andrejščeka. Tak se nam vidi, ka zdaj že ne bodo šteli naših držánj razdeliti, kak láni, malo názdrt potégnejo škrample, ár njim že túdi dojde pomali boj, v šterom so zgúbo za zgúbov meli.

Na Nemškom so zdaj premenili Kancelara državno. Bethman Hollweg ki je za boj bio je mogo odstopiti pa mesto njega je casar dr. Michelisa imentiva na to část. Rosanov, ruski socijalist na to dogodko to právi, ka či Francusko i Angleško po tom túdi ne bode štelo z Nemcami mira sklenoti, te de Rusija šla svojo pot. To je pa vázna reč, ár so daes na Ruskom socijalistje na vládi. — Se zná, ka de se ešče dugo kúhalo, náгло ne ide, liki preveč daleč je ne.

Mi ne umemo zaostati.

Občúdovanja je vredno, kak se širijo knige, novine in drugi dobri spisi med Slovaki.

Postavili so si več tiskarn, zbrali so se v društva, šterih kotrige so hodile okoli med lúdstvom i nabirale podporo za tisk. Največ lepih knjig jim daja — Družba sv. Adalberta v Trnavi (*Nagy-szombat*).

Zdaj so postavili novo tiskarno v Roženberki in ustanovili novi mesečni list za duhovnike pod naslovom: *Duhovny Pastier*.

Slovakov (*Tótov*) po celom Vogrskom je skoro pol tri milijone in vsi so se združili v to misel, da v spomin te strašne bojne dajo zozidati edno veliko romarsko cerkev na část sv. Družini. Pod tem naslovom — *Svata Rodina* — izdajajo mesečen list, kak je naš, in plačajo 3 kor. na leto. Vrednik toga lista piše v 8 šte. letos: Veliko je šterilo onih, ki iz strelskih jarkov ali iz mirnih domov pošilajo svoje milodare, štere so za zadoblene milosti po prošnji sv. Rodbine, odločili na zidanje cerkvi Nnjej na část. — Nedavno je prišla edna stara mati deleč tam od poljskih mej. Z njenoga postaranoga obraza je sijala posebna radost, zlasti gda mi je začela praviti: „Velečastiti Gospod! Z dalečega nam prišla se. Rada čtem — Sv. Rodbino. Zadnjič sam čtela, da ščete sv. Rodbini na část postaviti edno svetišče. Mela sam veliki križ in se dosta žalostila za mo-

jim sinom, od šteroga so mi pravili, ka je mrtev. Jako dugo sam nikaj ne znala od njega. V to žalosti sam se priporočala sv. Rodbini in pri njoj iskala tolažbo. Lehko si premislite, kak velika je bila moja radost, gda nam je pred par dnevi pisao iz za jetništva. Komaj sam mogla, sam se sama podala na pot k Vam, in v zahvalo prinesla svoj milodar za zidanje nove cerke.“ — Te milodar sirote dovice je bio 400 koron! Skoro neverjetno se vidi človeki, da je krščanska lúbezen tak radodarna. Nasledújmo i mi to dobro dovico. Dajmo koliko moremo na dobre namene, zlasti za dober tisk in za novo tiskarno.

(*Domačin*).

Dom i svet. — Glási.

Zahvalnost. „Srčen pozdrav z bojiščal. V imeni presvetoga Srca Jezušovoga jih želemo najprle pozdraviti i se Njim z globočine Srca zahvalimo za Novine i M. List; redno dobivamo to lúbleno slovensko čtenje, štero nas vse jako veseli. Komaj čakamo nedelni odvečarek, gda se sunce nagible i den se dokončavle, či že ide pismonosec. Tak znanjo, prečastiti Gospod, ka mi od Boga i naše svete vere zvun toga kaj v naših milih Listah najdemo, tú pikaj ne čújemo. To lúbo čtenje je naše krepilo i veselje, pri šterom na vse svoje nevole pozabimo. Srce Jezušovo i Dev. Marija naj jih podpirata ka do nam je dale mogli širiti.“ *Kolarič* Štefan z Trnja, *Roposa* Ferenc z Dokležovja, *Púcko* Martin z Gančan, slovenski vojaki. — „Zahvalim se Srci Jezušovom i Dev. Mariji, ka sta mi to milost podelila, da sam se včakao po dugom časi sloboščine i sam v blaženom méri preživo 16 dni v mojoj miloj družini. Vúpajmo se — dragi moji — v Sladkom Srci Jezušovom i Marijinom, páli nas tera vkúp prineseta. Iz zahvalnosti pošlem 4 kor. podpore na naše dobre Liste.“ *Bežan* Jožef, 18. dmb. od Grada.

Od naših vojakov. *Mrtev je:* *Perhoč* Tomaž z M. Srdišča. Na glas dao *Magdič* Pavel, 11. strelec z V. Polane. *Kolarič* Jožef, 20. dmb. z Trnja. Ostavo dovico i četvero dece. Srce Jezusovo bodi vsmiljeno pokojnima i njidva ostalim.

Kaštiga morilcov. V *Soluni* (*Saloniki*) so se tisti srbski oficerje, šteri so nikda Alexandra krála i njegovo ženo Drago vmorili, poreberili pa so je zdaj za toga volo na smrt obsodili i gorizobesili. Kda bi se to že moglo zgoditi!

Grof Szczeptycki Lvovski nadpúšpek, šteroga so Rusi z sebov odegnali, kda so 1914. leta glávno mesto Galicije zavzéli, so zdaj nazájprišli domo. Tak so pravili ednomi novinári, ka so jih en čas v Nižnom Novgorodi držali, tam odnet so jih spravili v Kursk, sledkar v Jaroslavo, pa v drúga mesta. Kda se je pa ruska reberija začnola, te so jih v Petrograd spravili. Gučati so ne smeli z niki, nanč z vojákami ne, šteri so jih čúvali. Novin so drúgih ne dobili, samo Ruskoje Slovo, pošto so dobili, liki pisati nazáj so samo na dopisnici meli doptúščeno. Zdaj so jih te na sled-

nje domo pústili. Szczeptycki zdaj idejo v Rim k sv. Oči, pa kda nazápridejo, te pohodijo vládare.

Čudno. Ali je ne čudno, ka prinas kúpci 3 korone ponúvajo za kilo maršeta, v Budapešti pa ljudje 10 — 12 kor. plačujejo za kilo mesá? Inda je meso dvakrat tak drágo bilo, kak živo márse na kile, zdaj pa štirikrát. Pa váraški ljudje kmeta psújejo, ka je tak drági!

Olja je zgorelo v Budapešti na rákoškem kolodvoru 13 vagonov. Vlák je rávno notriprišeo z oljom na kolodvor, kda je tam eden mašin kola v réd správlao pa zráven proti vláki šo tak ka je v edna z oljom napunjena kola treščo. V teh se je olj vužgao, ogenj se je náglo začnoširiti pa je nesreča gotova bila. Človek je ne prejšeo v toj nesreči nieden, esče ništerna kola olja so túdi rešili.

Vsi socialisti celoga sveta do aug. 15. zborovali v Stockholmi, naj si ednotno orožje odeberéjo kak bi vlade na hitrejše sklenjavanje mirú nagnoli.

Pozdravljam vse čtevce Novin in Marijinoga Lista pa vse prijatle, šteri so v strelnih jarkah i z ljúbeznostjov četejo pa podpirajo naš slovenski tisk. Nadale v ljúbezni poiščem gor vse pajdaše, z šterimi sem obrvim šo na bojišče i je oprosim, naj me obvestijo, šteri so živi še. Zednim pošlem túdi 10 kor. podpore. Moj naslov je *Péterka Martin*, stražamešter, M. k. 301. b. gy. e. II. zlj. 5. század, tábori pósta 397.

Lepo celi rana Kočar Ferenc, desetnika 83. pp. z Stanjovec, koga so v krčmi zosmicali. Sledkar se je zvedilo, da je ne bio kriv bitja, nego miriti je šteo svajače i tak prišo v nesrečo.

Novi veliki župan (főispán) v Železnoj zupaniji še nej imenúvani, guč je, da bi osnovani bio *Ostffy Ludovik*, državni poslanec *Celldomölka* a drugi pa gučijo od *Somssich Bela* grofa.

Naš višji pastir so odpotúvali v kopališče Marienbad na stiri tjedne.

Angleški kralj si je zvalo novo ime *Windsor*, naj ga niti ime ne opominja, ka je v rodi z nemškim casarom.

Pomoč sv. Ane je velika, zato pod njeno obrambo, ki je mati Jezusove matere, zročite nas vojake vi domači, kak mi zročimo vas.* *Čidek Jožef*, 14. dmb.

Nova meša bo v cerkvi sv. Ivana na Razkriži julija 29. Slúžo de jo vlč. g. O. *Anaklet Zadavec*, franciškan.

Kaj njemi je „Marijin List“? „Dugo sem že z težavov čakao Marijin List, pa zdaj gda sam ga v roke dobo, se mi je srcé olehkotilo. Najšeo sem v njem vrastvo za dúševno pa še telovno zdravo življenje. M. List mi je najbolši pajdaš v vojaškom stani, on me rodi, on me vči, on mi kaže pravo pot, štera v nebo vodi. Dobro znam, ka vse to dela pomoč Bl. D. Marije, ar je te list po njenom želenji i zišeo na svetlo med našim malim slovenskim narodom, šteri jo je od nigda rad častio. Rasi, cveti M. List nemrtelnim dúšam v nebesko Korist.“ *Cigan Matjaš*, pog. topničar z Žižkov.

Na znanje! Večkrat se oprosi naše vredništvo, naj to pa ono nabiranje objavi. Mi to z drage vole radi včinimo,

ali samo tak, če se nam dpošle túdi potrdilo, ka so penezi obrnjeni na tisti namen, kak so nabrani. Pi cerkvenih rečeh g. plebanoš to potrdijo. Za vsikdar si to dobro zapomnimo.

Cena novih krumplov je 50 koron po 100 kilah.

Nemiri veliki so v Rusiji i Portugaliji. Nove revolucije so se začnole, posebno v Rusiji.

Letalska nesreča. Više Szombathelya pri Tarči so letalci vajo meli. Eden se je nisko spústo dol i tam se šetajočega vp. generala *Szmrecsányi* ja vmoro.

Tolažijo nas vojaki. „Žalostno čtem v Novinah, ka se že túdi med nami najdejo takši parovnjacje, ki bi se radi najeli z popovskimi grúnti. Jako žalostno je to! Ali naj se li najegjo, ve siti nedo od popovskih njiv! Vi pa dobri dúhovniki potolažite se, meli te vsigdar dobre dúše kre sebe, štere po vas podpirale, či vam rávno vse vkraj v zemejo, ka te se mogli skrbeti esče bole kak zdaj za božo čast i rešenje naših dúš. Pošlem 8 kor. podpore na naše Liste, naj se le širi po nji Kristušovo kralstvo.“ *Zerdin Jožef*, 301. dmb. z V. Polane.

Dari. Na podporo *Marijinoga Lista i Novin* je Graj Marija v Korovcih nabrala 23 kor. 80 fil. Darúvali so: *Žilavec Alojzia*, *Žilavec Rozalia*, *Markovič Treza*, *Markovič Jelena*, *Markovič Anehči*, *Vogrincič Jozefa*, *Ficko Johannehči*, *Geder Alojzia*, *Gergek Lena*, *Flisar Alojzia*, *Ciglar Lujza*, *Čontala Agneš*, *Recek Jožef*, *Recek Marijehči*, *Kočar Ana*, *Kosetnar Jula*, *Gomboc Mihalj*, *Gomboc Jožef*, *Kuzmič Mihalj*, *Ciglar Morijehči*, *Grah Alojza sin*, vsaki 1 K. Po filerah: *Kočar Ana* 40, *Lah Maria* 30, *Gomboc Jožef* 40, *Dravec Matjaš* 40, *Gutmann Anton* 50, *König Ana* 40, *Dravec Ana* 40. Srce Jezušovo vam povrni vsaki filer. *Vrednik.*

Pošta.

Vič. g. Tull G. G. Sinik. *Kúbar Mihaj* z *Martinje*, r. 1893., dombr. 14. dpp. 3. stotnije, je v *Kurjani*, *Guv. Tobolsk*, v *Rusiji* vlovljen. — *Lehko* si dozdam ne znao. **Mencigar Filipa žena. Večslavci.** Če je mož že trikrat pisao, ne ga trebe goriskati. Zavolo ruskih nemirov teško prido pisma.

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, téčne in žejo gaséče si more vsaki sam

napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izključčen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimi pa vroče namesto ruma. Snovi z natenenim navodilom stanejo K 12 poštnine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgubili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

Brezpogojno varnost

pred ponaredbami imajo vsi prijatelje Fellerovoga fluida iz rastlinskih esenc z znamkov „Elsa-fluid“. To naj bo povedano samo v obrambo pred menjvrednimi ponaredbami, što še ne pozna „Elsa-fluida“, naj povpraša zdravnika, kak zanesljivo učinkuje

proti kašlji in prsnim bolečinam

kak voda za grgranje in vribalno sredstvo. cene: 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 špeciální steklenici staneta prosto poštnine samo 7 k. 32 f., 48 malih ali 24 dvojnatih ali 8 špeciálních steklenic poštnine prosto, 22 k. 72 f. pravo edino pri lekarni **E. V. Feller Stubica centrala br. 146 (Hrvatska.)**

Fellerove želodec krepčujoče, odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“ (6 škatlic poštnine prosto 5 kron 57 fil.) so prave le z znamko „Elsa kroglice“.

Cista koža na lici

i na rokah, kaj pri vno-gih ljúdeh obéudujemo, da dvojo prednost svojim lastnikom. Najobprvim za celo telo je potrebno, naj koža zdrava bo, zato ka samo tak se moremo skoz njé prav zračiti. Obrúgim je pa to túdi potrebno, naj našim bližnjim z nezdravov kožovmržnje ne napravi mo. Nečista koža, brlizge puščajci, šplinte, lise, mozolčki, bradajice opeklina itd. pa večkrat to zrokujejo, kaj je pa túdi škodljivo za dihanje kože i záto túdi nezdravo. Vnogo jezér moškov i žensek rábi pri zdravljenji i šuvanji svoje kože Fellerovo „Elsa“ pomado za brambo lica i kože, štere cena je 3 kor. za poštnino in zavijanje 2 k. 30 f. več. To vrastvo ne škodi, kak vnogo reči za lepšanje kože ponújanih. Odstráni betage kožne, obráni od pečeline sunca, šplint, odprávi puščajce, spokaline itd. Na mesto grizečih i večkrat škodljivih zajf rabimo Fellerovo lilijsko zajfo, ali pa Fellerovo borax-zajfo i prah za muljanje, (borax prašek) 1 koron.

Vlasjé močno rastéjo

po Fellerovoj „Elsa“ Tannochina-pomadi za vlasé. Lonček 3 k. močnejše kakovosti II št. 4 k. 50 f; za zavijanje in poštnino 2 k. 30 f. več. Krepi kožo na glávi, zabrani pišlivost i rano oserelest, pomore k zrási močnih, zdravih vlási. Nema škodljivih snovi v sebi zato má pred škodljivni pomadani prednost posebno pred tístimi, štere ponújajo nevučeni lekarništva. Za mustače je najbolša Fellerova mast za 1 k. Naróčitve pošlimo neposredno na *Feller V. Eugen* lekarnika, *Stubica Centrale br. 146. (Zagr. žup.)*